

DE TANK

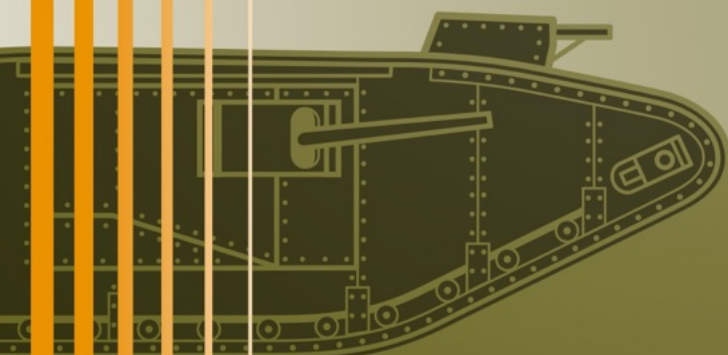
Februari 2015

nr. 232

De Panther familie, TOG II
De forten rond Luik (1)
Jagdtiger in 1:10, Normandië (4)
Leopold K5 (4)

IN DEZE
UITGAVE

Voorzitter

Marc Tempels

Vice-voorzitter

Marcel von Hobe

Secretaris

Jan Willem Stokkers

Penningmeester

Kees Blijleven

Lid

Johan Bijl

Rob Linssen

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden.

In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen.

Kopij voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Graag kopij aanleveren op CD, DVD of per e-mail. Tekstopmaak in Word en digitale foto's tenminste 300 dpi.

NOORD-WEST

Jan van Veen

NOORD-OOST

Wim Oldekamp

MIDDELEN

Peter Vierhout

ZUID-WEST

Johan Bijl

ZUID-OOST

Bas Slaats

Jan Willem Stokkers

Jan van Veen

Kees Blijleven

ERELEDEN

Rob Evers

Jan van Veen

Bert van der Velden

OPMAAK & ONTWERP

Marcel von Hobe

INTERNET

www.twenot.nl

E-MAIL

twenot@twenot.nl

FACEBOOK

www.facebook.com/#!/TWENOT

ISSN

1382-8991

FOTO'S OMSLAG

grote foto: Een fraai onderhouden en bepakte Britse M5A1 (foto: Alex van de Wetering)

kleine foto links: Deze echte is al enorm en het verschalen naar 1:10 maakt de Jagdtiger niet echt heel veel kleiner. (zie pagina 30)

kleine foto rechts: 1:35 Model van een Panther Ausf.A (zie pagina 24)

INHOUD

Van de voorzitter	3
Verenigingsnieuws	4
Agenda	6
Vraag en aanbod	6
Nieuwe leden	6
Terugblik Joure	7

8

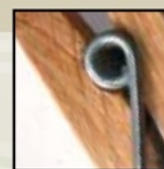
Normandië 4

16

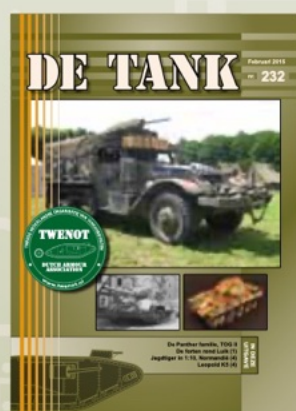

De forten rond Luik (1)

20

Tips en Tricks

21

TOG II

22

K5 Leopold

24

De Panther Familie

30

1:10 Jagdtiger

CONTRIBUTIE

Per kalenderjaar: t/m 18 jr € 12,50; >18 jr € 16,-; buitenland € 29,-

Betaling per bank: 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo (IBAN: NL71 INGB 0003026112 BIC: INGBNL2A)

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELN EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE. DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENTUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE AAN HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDELIJK TE WIJZIGEN.

VAN DE VOORZITTER

Laat ik beginnen met iedereen nog het beste te wensen voor dit nieuwe jaar. Dat was ik in mijn voorwoord van afgelopen december vergeten. Onze 1e bijeenkomst van 2015 is in een nieuwe locatie en in een nieuwe plaats. Steldenam is niet meer beschikbaar, maar we hebben in Ontmoetingscentrum De Vlieren in Breda, dankzij de bouwgroep Breda, een goed en misschien wel beter alternatief gevonden. Het adres, routebeschrijving e.d. vind je elders in dit blad. Aangezien een van je goede voor-nemens voor 2015 ongetwijfeld is om vaker naar een TWENOT bijeenkomst te gaan, denk ik dat Breda een goed begin is.

We hebben dit keer wat aanvullende programma onderdelen. Allereerst de heer Jaap Jan Brouwer, de schrijver van het boek "Met Rommel in Afrika", die een interessante lezing zal geven met wat verrassende *inside* informatie.

Ten tweede hebben we de "**Shelf-Queens**" tafel. Op deze tafel kan je een model of meerdere modellen neerzetten die om een of andere onverklaarbare reden maar niet "af" schijnen te komen.

Bij/op de tafel zullen dan ook formulieren liggen waarop je kunt aangeven wat je met het model wilt. Ruilen, verkopen of doneren, maar waarschijnlijk interessanter; af laten bouwen of eindelijk laten spuiten door een medelid. Misschien zoek je slechts wat advies of informatie om de bouw een nieuwe impuls te geven, om het eindelijk over de eindstreep te trekken. Het is eigenlijk een soort uitwisselingsbeurs voor modellen die ongeveer 50 tot 75% af zijn. Als ik de berichten op facebook en op het forum volg, is er wel belangstelling voor. We zullen zien of het aanslaat en voor herhaling vatbaar is (ongetwijfeld).

2015 wordt ook weer een jaar van herdenkingen, 75 jaar dit, 75 jaar dat, enz. enz. en aan een aantal van deze herdenkingen zullen wij waarschijnlijk ook aandacht geven in DE TANK. Het nieuwe Nationaal Militair Museum (NMM) in Soesterberg is sinds 14 december 2014 geopend en mocht je er nog niet geweest zijn, dan is dat zeker dit jaar een bezoek waard. Je wordt bij de ingang

verwelkomd door een Leopard 1V, dus dat is alvast een goede binnenkomer.

Kortom er is genoeg te zien, te beleven en ongetwijfeld te kopen want de stroom nieuwe modellen blijft doorgaan. Nog extra vermeldenswaardig is het DAF YP-408 weekend dat op 16 & 17 mei georganiseerd gaat worden in Soesterberg, bij het NMM. Ook dit is zeker een

TWENOT

Shelf-QUEENS
De "donkere-zijde" van onze hobby

bezoek waard, wellicht in combinatie met het NMM. Nadere bijzonderheden volgen c.q. zijn te volgen op www.50jaardafyp408.nl

Tot zover mijn bijdrage van deze keer, ik zie je in Breda op 14 maart a.s.

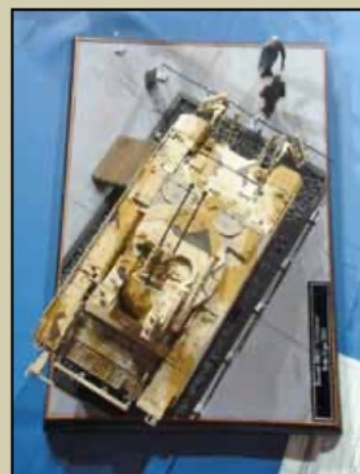
Uw voorzitter Marc Tempels

"The Terminator"

Eric de Graaf

Publieksprijs Joure 2014

Regio Zuidoost

Beste leden,
Allereerst een gezond en bouwlustig 2015 toegewenst. De meeste van jullie zullen er in de afgelopen feestperiode net zo veel modellen bij gekregen hebben als er af gebouwd zijn, dus je hoeft je zeker niet te vervelen de komende periode. Vanwege alle bijzondere dagen is ook het verenigingsleven een beetje stil komen liggen, maar nu de dagen weer gaan lengen, begint ook hier verandering in te komen. Als vanouds zijn de bouwgroepen in het zuiden des lands weer actief met interessante projecten. Eindhoven, Goirle en ook Breda zijn volop in beweging om er weer een fantastisch bouwjaar van te maken.

Vanuit TWENOT gezien begint het zelfs in Breda, aangezien daar in een nieuwe omgeving de eerste landelijke bijeenkomst gaat plaatsvinden. Ik verwacht dan ook velen van u daar te treffen en samen te kijken wat de wintermaanden aan mooie modellen opgeleverd hebben. Op het TWENOT forum is met name op de winter-FOC (forum-online-contest) pagina van allerlei moois te beschouwen en ik denk dat menig model in Breda voor het eerst "live" te bewonderen zal zijn.

Ook in Eindhoven worden plannen gemaakt voor de nodige beurzen, zowel die we zelf organiseren als ook die we ter inspiratie bezoeken, zoals bijvoorbeeld de beurs van Ransart (B). Daarnaast worden er ook op onze eigen SMC locatie weer demo's en workshops georganiseerd, dus het loont altijd eens de moeite om op een dinsdagavond binnen te stappen en je te verwonderen aan alle modelbouwprojecten die er te zien zijn. Dit laatste geldt uiteraard ook voor bouwgroepen Breda en Goirle.

De meeste modelbouwers zullen stiekem in hun achterhoofd het goede voornemen hebben om nu eindelijk hun favoriete model af te maken en

waarom zou het dit jaar niet lukken? Ik hoop een ieder van jullie in goede gezondheid op een van de beurzen aan te treffen, mogelijk zelfs met een geslaagd modelbouwproject!

Bas Slaats
Regiocoördinator

Regio Noord-oost

Eigenlijk zou ik moeten schrijven: "de kouwe winter wil maar niet om" maar soms kunnen we nog zonder jas naar buiten, dus die vlieger gaat niet op. Maar plakken doen we onder alle weersomstandigheden, toch?

Als u dit leest hebben we net de Sneker Open plastic modelbouwdag achter de rug. Wie er geweest is, weet hoe het was, wie er niet was, moet volgend jaar maar komen. We vieren dan het derde lustrum, eens zien of dat wat extra's oplevert. Ideeën welkom.

Het eerstvolgende modelbouw evenement is Goes (21+22/2) met vlak daarachter Antwerpen (7/3) en TWENOT Breda (14/3). Ureterpjes zijn gepland op 21-2, 11-4, 30-5, 27-6, 5-9, 17-10, 28-11. Wijzigingen voorbehouden, kijk vooraf even op de TWENOT of IPMS website.

Meer nieuws is er eigenlijk niet in deze 'stille' periode, dus wens ik u allen veel plakplezier en tot ziens op één of meer van de vele evenementen.

Oant sjen!

uw regiocoördinator,
Wim Oldekamp

Regio Midden

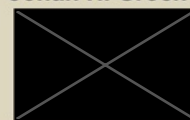

STRELA
MODELBOUW
DE RIJZENDE STER IN
MODELBOUWLAND
GESPECIALISEERD IN MILITAIRE VOERTUIGEN
* ACADAMY * IBG * TRUMPETER * VALLEJO
WWW.STRELAMODELBOUW.NL
INFO@STRELAMODELBOUW.NL

Op zaterdag 21 februari a.s. wil ik bij mij thuis weer de inmiddels bekende "Kleine Schaal Bijeenkomst" houden. We beginnen om 13.00 uur en kunnen doorgaan tot 17.00 uur. Iedere kleine schaal bouwer is welkom. Neem a.u.b. iets van je werk mee, gereed dan wel in aanbouw, zodat we voldoende materiaal hebben om over te praten.

Graag vooraf (tot uiterlijk 17 februari) een telefoontje.

Johan H. Groen

Bouwgroep Breda

Helaas in de vorige edities van DE TANK geen overzichten van Bouwgroep Breda. Dit wil niet zeggen dat we niet actief zijn geweest, integendeel! Maar nu we aan het jaar 2015 zijn begonnen willen we de draad weer oppakken.

De grootste wijziging van de afgelopen tijd was de verhuizing naar een nieuwe

bouwlocatie. Omdat onze vaste locatie in Café De Vulling door wijzigingen in de inrichting steeds krappere werd, zijn we op zoek gegaan naar een nieuwe locatie. Deze werd gevonden in ontmoetingscentrum De Vlieren in Breda. Op vrijdag 12 september 2014 hebben we een eerste "try-out" avond gehouden en al snel bleek dat we daar goed terecht kunnen. Zo goed zelfs, dat op zaterdag 14 maart de 1^e TWENOT ledenbijeenkomst hier wordt gehouden, iets waar wij als Bouwgroep Breda trots op zijn!

Heb je zin om ook een keer te komen, houdt het TWENOT forum in de gaten en onze facebook pagina op <https://www.facebook.com/groups/bouwgroepbreda/>. We starten om 19:00 u en eindigen rond de klok van 23:30 u. De locatie is gemakkelijk te bereiken met het openbaar vervoer en er zijn voldoende parkeerplaatsen voor de deur.

Hieronder een aantal samenvattingen van de bouwavonden in het nieuwe onderkomen.

Bouwavond – 12 september 2014

Vrijdagavond 12 september was de eerste echte try-out in een nieuw onder-

komen in ontmoetingscentrum De Vlieren. Kamer 2 op de eerste verdieping was voor ons gereserveerd. Een nieuwe locatie, dus even wennen. Maar al snel bleek er een goede klik te zijn met het personeel. We waren met negen personen aanwezig om te bouwen. Er kwamen diverse modellen op tafel waar druk aan werd gewerkt. Goed om te zien dat er twee introducés mee kwamen plakken, iets wat we van harte toejuichen. Na een evaluatie werd besloten om voortaan in de hobbyruimte plaats te nemen. Die ruimte is groter, heeft goede en heldere verlichting en mogelijkheden om te airbrushen. We kunnen terugkijken op een gezellige avond vol plakplezier!

Bouwavond – 24 oktober 2014

Eerste avond in de hobbyruimte en door een aantal werd hier gelijk goed gebruik van gemaakt want de airbrush kwam op tafel. Tien personen, waaronder twee introducés, waren vandaag aanwezig. Een leuke en geslaagde bouwavond!

Bouwavond – 14 november 2014

Helaas een iets kleinere groep, maar toch nog met 7 personen aanwezig om lekker te bouwen. Geen introducés he-

laas, maar we kunnen wel stellen dat de heren die zijn komen kijken ook blijven terugkomen. Een goede ontwikkeling! We kunnen weer terugkijken op een gezellige avond vol plakplezier!

Bouwavond – 19 december 2014

De laatste bouwavond van 2014, maar dat had geen invloed op de hoeveelheid aanwezigen. Maar liefst dertien personen waren aanwezig, met daarbij drie introducés. Er werd gretig gebouwd en als klap op de vuurpeil heeft Bas Slaats een interessante, leerzame en toch ook leuke demonstratie gegeven over verwerkingstechnieken. TOP! Bij iedereen viel dat goed in de smaak! Een super leuke en geslaagde bouwavond!

Agenda 2015

Bouwavonden Bouwgroep Breda zijn op de volgende vrijdagen gepland: 19 januari, 20 februari, 13 maart, 17 april, 22 mei, 12 juni, 17 juli, 18 september, 16 oktober, 13 november en 18 december.

Arno Cornelissen
Bouwgroep Breda

Ik kwam er bij het opmaken van deze TANK pas op het allerlaatste moment achter dat ik in Joure geen foto's heb gemaakt van het diorama "Lack of Maintenance" waarmee Henri van Meel de beker voor het "Best of Show" diorama in de wacht sleepte.

Gelukkig heb ik wel een foto van zijn diorama "I think they were shooting at us" Goed voor goud!

Uw redacteur

TWENOT BIJEENKOMSTEN

De 1° TWENOT bijeenkomst vindt dit jaar plaats op zaterdag 14 maart in Breda. Waarom Breda, vraag je je misschien af. Wel, dat komt doordat onze vorige zuidwestelijke locatie, Haringvliet Expo in Stellendam, een nieuwe bestemming kreeg als zeehondenopvangcentrum.

Gelukkig hebben we dankzij onze vrienden

den van Bouwgroep Breda een nieuw en prima onderdak gevonden in het **Ontmoetingscentrum De Vlieren, Mgr. Nolensplein 1, 4812 JC Breda** (zie

<http://www.ocdevlieren.nl/>).

We hebben hier voldoende ruimte gereserveerd voor bezoekers, modelbouwwedstrijd en handelaren. Het Grand Café van

het centrum is dagelijks open van 8.30 tot 24.00 uur, dus bezoekers hoeven geen honger of dorst te lijden.

Iedereen is welkom vanaf ca. 10.00 uur. De agenda bevat de bekende punten: elkaar weer ontmoeten; bijpraten; "snuffelen" en kopen bij de handel; modellen inschrijven, bewonderen en bespreken; meedoen met de wedstrijd; hopelijk een medaille winnen en na afloop moe maar voldaan weer naar huis.

Uw TWENOT bestuur rekent op uw komt en wenst iedereen bij voorbaat een heel plezierige dag in Breda!

AIRBRUSH

SERVICES ALMERE

Wij leveren alle airbrushmaterialen voor o.a.: Grafische toepassingen, modelbouw, nail-art, airbrush-tattoo's, face-make up, body-art en vele andere creatieve mogelijkheden. Zowel voor de beginnende- en gevorderde amateur als voor de veeleisende professional.

Alle airbrushmaterialen zijn op voorraad in onze winkel. U kunt ook eenvoudig via onze online-shop bestellen. Tevens vindt u ons op diverse grote modelbouwbeurzen in Nederland en België. Kijk op www.airbrush-services-almere.nl voor onze shop en de beursagenda.

Airbrush Services Almere

Operetteweg 26
1323 VA Almere

telefoon/fax 036-5331531

info@airbrush-services-almere.nl
www.airbrush-services-almere.nl

Dé airbrush specialist in Nederland.

VRAAG & AANBOD

Ton Burger, [redacted] heeft te koop:

- Origineel Engels typeplaatje Centurion Mk5 tank. € 20,=
- Military Modelling januari 1971 (de allereerste), maart 1973, januari 1977, mei 1978, juni 1980, november 1976. € 20,=

Paul Heizenberg, [redacted] biedt DE TANK nummers 204 t/m 231 aan. Gratis bij hem thuis af te halen. Telefoon [redacted]

▼ de "VECTOR", het voertuig dat sinds vorig najaar wordt beproefd voor het Korps Commando Troepen

NIEUWE LEDEN

A. GROENENDIJK, Hellevoetsluis
E.C.M. MOLIJN, Zeist
J. REUSER, Beuningen
P. RIJKE, Slenaken

DE FILMSTER EN DE OPTOCHTEN

DOOR: ALEX VAN DE WETERING
MARCEL VON HOBE
TIM BÖHME

DAG 5:

echter wel een goed idee van de enorme afstand die de militairen in 1944 over het open strand hebben moeten afleggen.

Nadat we het Overlord

Museum hadden

bezoekt reden we naar Omaha Beach. We waren daar vijf jaar terug ook al geweest en toen was daar veel te zien. Op de weg die vanaf het strand landinwaarts komt stonden veel verschillende voertuigen opgesteld. Die werden eerst door ons rustig bekeken op weg naar het strand. De drukte hier was geen graadmeter voor de drukte op het strand. Het was er leeg. Nou ja, leeg. Er stonden drie Hummers! Door die leegte kregen we

Onderweg terug naar boven bleven we even kijken bij de brugdelen die daar liggen. Het zijn brugdelen die bij de pontonbrug hoorden van de kunstmatige haven. Ze liggen hier uitgestald en op deze dagen mag je er, tegen betaling, met je Jeep, GMC of Greyhound overheen rijden.

Omdat iedereen er in uniform liep en in 'full dress' op een voertuig zat kon je soms foto's maken die beter uitkomen in zwart-wit. Ik heb er een paar op die manier bijgevoegd.

erg modderig veld. Tijdens een rondje over het veld zagen we onder andere een Dragon Wagon, een GMC cab-over-engine en een paar mooie (M5) halftracks.

Ook nu was er een kampement aan het eind van de weg vanaf het strand. En ook nu stond er een ruime selectie aan voertuigen op een

▲ Een Chevrolet, 1,5 ton 4x4, trekker met een enkel-as stake cargo trailer.

▼ Een GMC met kort chassis en een 105mm M1 houwitser.

▲ ▼ Een GMC op de pontonbrug.

Bijvoorbeeld de Humber 8cwt, een Humber Snipe stafwagen en verschillende Austin ambulances. Ook vonden we een bekend gezicht tussen de mensen. Winston Churchill. Althans een look-a-like natuurlijk. Een bijzonder verhaal kwam van de eigenaar van een Ford stafwagen. Hij had tijdens de restauratie, een kaartenmap onder de stoel gevonden. Hij wist die te traceren naar de voormalig gebruiker, een kapitein van het Canadese leger. Hij was inmiddels helaas overleden maar de nieuwe eigenaar van de Ford had nog wel

aanwezig zijn. We kwamen ruim op tijd om nog een groot aantal voertuigen te zien aankomen.

met de familie gesproken. Zo krijgt zo'n auto toch ook nog erg veel historische betekenis.

Alex vertelde dat er verschillende heel zeldzame voertuigen bij waren. We kregen ruim de tijd om foto's te maken en hier en daar een praatje te maken. Zo kregen we bijvoorbeeld te horen dat de verf op de Chevrolet Gun Tractor nog op de veerpont

In de middag was er een optocht in Port-en-Bessin van alleen maar Engelse en Canadese voertuigen. We wisten via contacten op de camping waar de opstelplaats was en wilden daar vooraf

stond te drogen. Zo krap was het restauratieschema geweest. We waren zeer onder de indruk want er stond een aantal heel mooie voertuigen bij.

◀▶ Twee keer een Humber. Rechts de Humber Snipe, de basis waarop de zeldzame Humber 8cwt, links, gebouwd is.

▼ Austin Ambulance en een Bedford QLR komen net aanrijden.

▼ (r) Een Wolseley 18 stafwagen

▲ Morris LRC (Light Reconnaissance Car)

▶ Een Bedford MWD

▼ Netjes opstellen op je aangewezen plekje!

▲ De Ford stafwagen waarvan de eigenaar een kaartenmap onder de stoel vond, waarmee hij de voormalig gebruiker wist te traceren.

◀ Een C15TA rijdt het opstelterrein op.

▼ Winston Churchill.

▼ De Chevrolet Gun Tractor die op de veerboot vanuit Engeland nog stond te drogen.

De eigenlijke optocht moest toen nog komen. We reden het stadje in, richting haven. Het was er druk en het was leuk te zien hoeveel mensen er op af kwamen. We vonden een strategisch plekje en konden alleen maar afwachten. Onder luid gejuich kwamen ze iets later aan ons voorbij en reden een rondje rond de haven. Een erg feestelijk gebeuren.

What to do next? Zullen we toch nog even gaan kijken op de Duitse begraafplaats in La Cambe. Ook dit is een imposante begraafplaats. Heel anders dan de Amerikaanse maar ook hier

liggen veel soldaten begraven. Net als vijf jaar geleden lagen ook nu de meeste bloemen bij het graf van Wittmann. Dit gaf ook nu weer een dubbel gevoel waarom dat nu juist het geval is.

Onderweg terug naar de camping reden we langs een rijtje tanks. Ach, dachten we, laten we maar even stoppen. Ze stonden stil omdat de Sherman voorop het niet meer deed. Ze stonden te wachten op reparatie. Toen viel het Alex op dat de één na laatste een bord voorop had met wat foto's. Het waren foto's van achter de schermen van een filmset. Het bleek

om Fury te gaan, de film met Brad Pitt. Inmiddels heeft iedere tankofiel deze film natuurlijk al gezien en wij keken hier naar de enige echte hoofdrolspeler uit die film: de M4 HVSS. Oorspronkelijk een M4(105) maar hij heeft later een toren met 76mm gekregen. Daarnaast is hij wat verder opgesmukt om voor M4A3E8 door te kunnen gaan.

De rest van de rij was echter ook best de moeite waard. Van voor naar achteren zagen we een M4A1, een M10, een M18, Fury en een M4A4T (één van de M4A4's die van het Franse leger was geweest, en waarbij de originele multibank motor is vervangen voor een radiaal motor. De 'T' staat daarbij voor 'transformé'). Bij een rondje langs de tanks bleek ook Fury

inmiddels motorproblemen te hebben. Hij werd gesleept door de M18. En was er nog niet genoeg te zien? Nee, de hulptroepen arriveerden in de vorm van twee Ward La Frances. Die gingen de voorste Sherman afslepen. Daar konden we echter niet meer op wachten. Het werd tijd om te gaan . . . eten!

DAG 6.

De laatste dag. Ook nu weer vlot op pad en op naar Bayeux. Daar was een defilé van Engelse en Canadese voertuigen. Eigenlijk grotendeels dezelfde voertuigen als de dag ervoor in Port-en-Bessin. Het was erg druk en de sfeer was erg goed. We besloten op de fiets

de binnenstad in te gaan. Omdat we de dag ervoor al uitgebreid foto's hadden gemaakt konden we nu rustig de stoet bekijken en op ons in laten werken.

Toen we ons uit de drukte hadden weten te manoeuvreren gingen we op bezoek bij een monument in Asnelles. Onderweg daar naartoe kwamen we langs een camping waar we vorig jaar

ook veel voertuigen aantreffen. Hier stonden veel Nederlanders en ook een aantal Tsjechen. Velen waren op deze zondag echter al ingepakt en vertrokken. Er stond echter nog een mooie Belgische

combinatie te wachten op de terugreis. (▲) Een 5ton M425 met op de (niet helemaal originele) trailer een Dodge Ambulance en twee motoren.

Er stond al tijden een Sexton als monument bij Ver-sur-Mer. Daar was echter

recent een "Porpoise" Ammo Sled bijgekomen. Die was enkele jaren ervoor gevonden in een schuur waar hij al die jaren als waterbak had gediend. Hij was helemaal opgeknapt en stond nu bij de Sexton op de kruising. Dat moesten we even gaan bekijken.

▼ Het kampement bij Ver-sur-Mer waar een authentieke kijkje in een Engels kamp werd gegeven.

Nu stond er nog één kampement op ons verlanglijstje. Waar dat precies was was echter niet helemaal duidelijk. Toch bleek het niet zo moeilijk te vinden. Borden wezen ons de weg naar Tilly-sur-Suelles. We kwamen op een dor grasveld waar een groep Engelsen zich hadden ingegraven. Onder hen een groep

die de laatste twee dagen een mars hadden gemaakt van 15 miles. Net als 70 jaar geleden in dezelfde kleding en uitrusting en via dezelfde route. We keken naar een natuurgetrouwe weergave van een Engels kamp.

▲ De Leyland Hippo is zo'n beetje het grootste voertuig dat de Engelsen tot hun beschikking hadden.

▼ De Dodge WC60

Als laatste was er nog één ding te doen. De camping van Keep Them Rolling bezoeken. Die was in Courseulles-sur-Mer maar was al grotendeels leeg. Ook hier moesten de meesten waarschijnlijk maandag gewoon weer werken. We raakten in gesprek met Rob Nieuwpoort. Hij had zijn Dodge WC60 mee. Een uniek voertuig dat helemaal gerestaureerd was tot zijn originele staat. Erg mooi dat er zo veel tijd en geld wordt besteed om deze voertuigen op de weg te houden.

Het werd donker. Op de camping keken we terug op een zeer geslaagde week.

Morgen vroeg inpakken en naar huis. Onderweg zijn er al plannen gesmeed voor 2019. 75 jaar D-Day! Dan gaan we met de Chevrolet van Alex.

WWW.MODELLBAU-KOENIG.DE

Nordenhamer Str.177 - 27751 Delmenhorst - Tel.: +49 (0)4221/28 90 870 - info@modellbau-koenig.de

THE online modelling resource shop:

- 24h open online shop
- more than **35000** articles listed
- more than **150** manufacturers available
- Plastic model kits, Diecast models, Military, Aircraft, Ships, Literature, Paint, Tools, Aftermarket Items, etc.
- always fantastic **special offers**
- high availability and big stock
- worldwide shipping (UPS/DHL)
- English speaking staff and special helpdesk

Easy navigable website in German & English, find products by easy, innovative text search or browse by scale or manufacturer or just by single categories. See what products others bought together with each single item, find brandnew products at special pre-order prices and look through the vast lists of special sale prices! Online shopping has never been so easy!

Aber, Academy, Accurate Armour, ACE, Add On parts, Adlers Nest, Aerobonus, AFV Club, AFV Modeller Publication, Aires, Airfix, Airframe, Alliance Models, Alpine Miniatures, Amodel, AMT/Ertl, Amusing Hobby, Andrea Miniatures, AniGrand, Aoshima, Ark Models, ART model, Ateller Infinite, Attack Hobby Kits, AZ model, Azur, Bandai, Bison Decals, Black Dog, Blast Models, Brach Model, Bronco, Calibre35, CMK, Condor/MPM Group, cyber-hobby.com, Def.Model, Diopark, Djili's Production, DOLP-Modellbau, Dragon, Echelon Fine Details, Eduard, F-RSIN, Fine Molds, Firing line, Flightpath, Friulmodel, Fujimi, Games Workshop, Hasegawa, Heller, HK Models, Hobby Boss, Hobby Fan, Huma, H&T (H&T), IBC Models, ICM, Inside the Armour, IsraCast, Italeri, J's Work, Kinetic, Knight Models, L.Z. Models, Legend Productions, Lindberg, Lion Roar, Live Resin, MAC Distribution, MACH 2, MAM, Mantis Miniatures, Master, Master Box LTD, MBK Models, Meng Model, MIG Productions, Military Wheels, MiniArt, Minicraft Model Kits, Mirage Hobby, MPM, Pacific Coast Models, Panda Hobby, Panzer Art, Pegaso Models, Pegasus, Perfect Scale Modellbau, Pit-Road, PJ Production, PlusModel, Pro Art Models, PST, Quickboost, Quickwheel, RB Model, Revell, Rich Models, Roden, Royal Model, RPM, Schaffton Modellbau, Showcase Models, SKIF, SKP model, Skunkmodels, Special Hobby, Stalingrad, Tamiya, Takom, Tasca, Tauro Model, Tristar, Trumpeter, U-Models, Uni-Models, Valiant Miniatures, Verlinden Productions, Vision Models, Voyager Model, Vulcan Scale Models, Warriors, Waterloo1815, Wave, Wingnut Wings, Wolfpack, Y-Modelle, Zoukei-Mura, Zvezda and **MANY** more!

FREE SHIPPING

for orders above 150€ (within EU) or above 200€ (worldwide)

TWENOT MEMBERS get your **GOLD** status here with **7.5% discount** on every order (except literature)!

Contact our staff to get your status **BEFORE** your next order

„Like“ our Facebook page and stay informed on modelling news, special offers, etc.:

www.facebook.com/pages/Modellbau-König/163370737046382

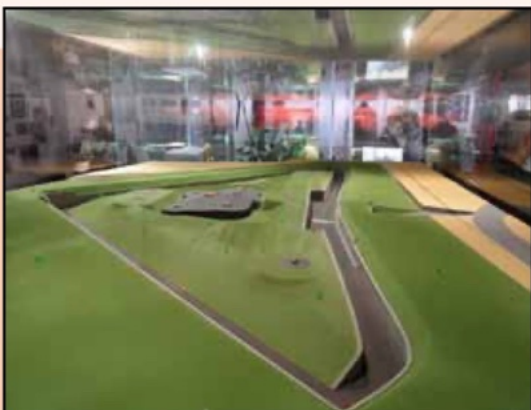
DE FORTEN ROND LUIK TIJDENS DE EERSTE EN TWEEDE WERELDOORLOG (1)

1914, een heldhaftig verzet

De strikte neutraliteit die België bij zijn onafhankelijkheid in 1830 werd opgelegd had, in combinatie met een sterke artilleriebewapening, het land in 1870 een goede dienst bewezen, want het bleef buiten het Frans-Duitse conflict dat zich vlakbij afspeelde. Daarom besloot het koninkrijk aan het einde van de 19e eeuw, toen Europa in een nieuwe fase van spanningen kwam, zich militair zowel tegen Duitsland als tegen Frankrijk (de herinnering aan Waterloo was nog niet vervaagd) te beschermen.

Een in recordtempo afgewerkte onderneming

In december 1886 kreeg generaal Brialmont de opdracht een verdedigingsplan op te stellen en een jaar later gaf de regering het eerste budget vrij voor de bouw van een fortengordel rond Luik, gericht naar Duitsland, en rond Namen, gericht naar Frankrijk. Op 1 juli 1888 werd de opdracht voor de bouw toegewezen aan Franse aannemers, die op 28 juli begonnen met dit enorme project, bestaande uit twaalf forten rond Luik en negen rond Namen. Deze van ongewapend beton gebouwde forten hadden meestal een drie- of vierhoekige vorm. Luik werd zo dus omringd door zes grote forten (Barchon, Fléron, Boncelles, Flémalle, Loncin, Pontisse) en zes kleinere (Evegnée, Chaudfontaine, Embourg, Hollogne, Lantin, Liers). Deze fortengordel strekte zich uit over 46 km. Ieder fort lag 7 tot 8 km van de stad en 3 tot 4 km van de twee naastliggende forten.

Een internationale aaneenschakeling

De internationale situatie was erg gespannen tussen de "grootmachten" van die tijd: enerzijds Duitsland en Oostenrijk-Hongarije en anderzijds Frankrijk, Engeland en Rusland. Een vonk was voldoende om een grote brand te ontsteken. Dit gebeurde op 28 juni 1914 in Sarajevo, toen de aartshertog Franz Ferdinand, troonopvolger van het Oostenrijks-Hongaarse rijk, door een Bosnische nationalist werd vermoord. De "logica" van de verdragen kwam hierdoor onmiddellijk in beweging: Rusland dat de Slavische broeders in Servië tegen de Oostenrijkse repressie verdedigde, sleepte Frankrijk en Engeland mee de oorlog in. Duitsland was van mening dat België alleen maar over "operettesoldaten en kartonnen forten" beschikte en gelastte de Belgische regering zijn troepen door te laten om Frankrijk aan te vallen. Koning Albert I, opperbevelhebber van de krijgsmacht, weigerde dit. Voor keizer Willem II van Duitsland was de zaak duidelijk. Op 4 augustus 1914 trok, voor dag en dauw, het Duitse leger België binnen, in de richting van Henri-Chapelle, Battice en Herve. Voor de brug van Visé stagneerde de aanval echter

door de vastberaden verdediging van de Belgische infanterie (12 Linie).

Luik op de voorpost

De eerste Belgische cavalerist Fonck sneuvelde in het plaatsje Thimister, vlakbij Battice, tijdens één van de confrontaties die aan de gevechten voor de inname van Luik vooraf gingen. Een (voormalige) kazerne in Luik draagt nog steeds zijn naam. Op 5 augustus werd het fort van Barchon door dicht aaneengesloten linies van Duitse infanterie aangevallen. De kanonnen, mitrailleurs en geweren van het fort zaaiden dood en verderf, de aanval werd teruggedragen en de vijand zou dezelfde fout niet weer begaan.

Nu werd zijn artillerie belast met de vernietiging van de forten.

Tot verrassing van de Duitsers verdedigde het Belgische leger zich hardnekkig en wist de vijand op sommige plaatsen zelfs terug te drijven (We-

zet, Visé, Herstal, Rabosée, Sart-Tilman) waar vijf van de zes aanvalsgroepen zich terugtrokken. Hiermee nam het geweld van de agressie ook toe en de Duitse troepen staken meerdere dorpen in brand. Het stadje Visé werd volledig platgelegd.

De Duitsers deden vervolgens een poging om de op de rechteroever gelegen forten via het noorden te omtrekken en staken bij Lixhe, iets boven Visé en bijna op de Belgisch-Nederlandse grens, de Maas over. Op 7 augustus vallen Duitse troepen weer aan vanuit het oosten en ondanks de hardnekkige verdediging van de Belgische soldaten lukt het hen om tussen Fléron en Evgnée door de Luikse fortengordel te breken. In Jupille aangekomen nemen ze zonder slag of stoot het oude fort van Chartreuse in. Op de Hoogte van Belleflamme, ten oosten van Luik, plaatsen zij kanonnen en de stad zal zo zijn eerste bombardement ondergaan. De vijand valt het hoofdkwartier van de Positie in de Rue Sainte-Foy aan, maar wordt teruggedrongen. Luitenant-generaal Leman verhuist zijn hoofdkwartier naar fort Loncin. Deze aanval zaait zoveel paniek dat het hoofdkantoor van de PTT, waar alle verbindingen van de Versterkte Positie Luik (Frans: P.F.L. voor „Position Fortifiée de Liège”) samen komen, leeg wordt achtergelaten.

Vanaf dit moment slaat de balans door naar de Duitse kant. De Versterkte Positie Luik die de situatie technisch gezien niet meer aankon, werd bovendien in de flank aangevallen: men had niet voorzien dat de vijand "in de rug kon schieten", vanaf het stadscentrum. Onder een stortvloed van Duits artillerievuur zullen de forten één voor één worden uitgeschakeld.

Kanonnen van 420 mm

Omdat de weerstand van de Versterkte Positie Luik langer duurde dan werd verwacht, kwam de vijand met een tot nu toe onbekend geschut voor de dag. Batterij nummer 3 van Hauptmann Erd-

mann, bestaande uit twee 420 mm kanonnen, werd in stelling gebracht en op 13 augustus werd hiermee het vuur op het fort van Pontisse geopend. Gebouwd om, zoals de andere forten, bestand te zijn tegen een kaliber van 210 mm, zou het fort van Pontisse, dat al veel had geleden van de voorgaande bombardementen, niet langer meer bestand zijn tegen deze enorme granaten en hees de witte vlag. Op 15 augustus moest het fort van Loncin, dat de weg en de spoorlijn richting Brussel

waarbij een gedeelte van het garnizoen onder de enorme betonblokken bedolven werd. Generaal Leman zelf werd gewond uit het puin gehaald. De volgende ochtend geven de twee laatste overblijvende forten, Flemalle en Hologne, zich over en daarmee was de slag om Luik voorbij.

Luik was de eerste stad, buiten Frankrijk, die met het Franse Kruis van het Legioen van Eer werd beloond, als dank voor de hardnekkige weerstand in de gevechten waardoor een betere organi-

afsloot, de bombardementen van deze afschuwelijke kanonnen doorstaan. De twee kanonnen van 420 mm waren naar het exercitieveld van Bressoux gebracht, op de oostelijke oever van de Maas, en waren van daaruit hun vernietigend vuur begonnen. Op die 15 augustus, rond 17.20 uur, zagen vijandelijke waarnemers een enorme vlam boven Loncin: het fort was ontploft,

satie van de verdediging verder in Wallonië mogelijk werd gemaakt. Maar nog belangrijker was de tijdswinst welke was geboekt. Om succesvol te zijn was de opmars van het Duitse leger aan een strak tijdschema gebonden. Zes weken na het begin van de aanval moest Parijs veroverd zijn en nu waren er al twee weken verloren gegaan door de hardnekkige tegenstand van de vesting Luik.

Het mislukken van de Duitse plannen is mede hieraan te danken.

De verrassing van mei 1940

Met het doel het land tegen een nieuwe Duitse aanval te beschermen besteedt de Belgische regering vanaf het begin van de dertiger jaren grote middelen aan de verdediging van Luik, traditionele toegangspoort van de invasies vanuit het Oosten. Na de voltooiing van deze werken (aan de vooravond van de oorlog) zag de Versterkte Positie van Luik (P.F.L.) er uit als een moeilijk in te nemen bolwerk, opgebouwd uit zes opeenvolgende linies.

1) De Alarmlinie, die langs de Duitse grens loopt, bestaat uit een groot aantal controleposten. Hun functie is alarm slaan bij grensschendingen en het in beweging zetten van talrijke vernielingen.

2) de Vooruitgeschoven Positie, die zich uitstrekt van Beusdaal (Nederlandse grens) tot Stavelot (Amblève), bestaat

uit 65 bunkers gehegroepeerd tot 9 versterkte centra.

3) De Versterkte Positie van Luik I (P.F.L. I), opgesteld in een cirkelboog die Wezet met Comblain verbindt, bestaat uit 178 bunkers en 4 nieuwe forten.

4) De versterkte Positie van Luik II (P.F.L. II), opgesteld

ter verdediging van de rechteroever van de Maas langs de lijn van de oude forten uit 1914, bestaat uit 62 bunkers, 6 herbewapende forten en een onafgebroken antitankversperring.

5) De Versterkte Positie van Luik III (P.F.L. III) bestaat uit 41 bunkers en moet het gebied tussen P.F.L. II en de Maas tegen invallen beschermen.

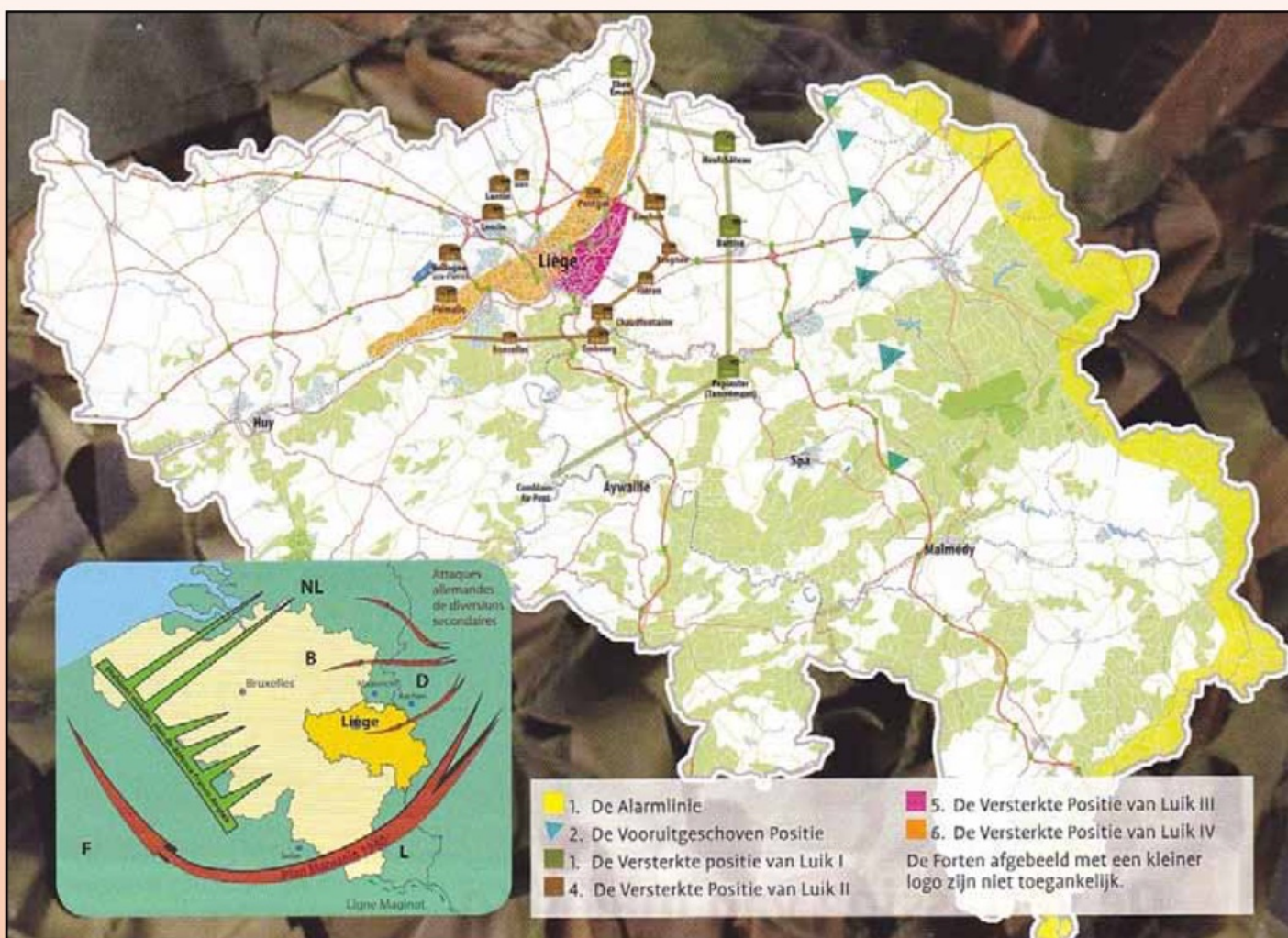
6) Tenslotte de Versterkte Positie van Luik IV (P.F.L. IV), belast met de verdediging van de Maas tussen Pontisse en Engis, bestaande uit 38 bunkers en 2 herbewapende forten. En voorts verschillende ondoordringbare zones en een ondergronds telefoonnet met ver-

sterkte telefooncentrales, inspectiekamers en commandoposten. Kortom, een grote militaire inzet.

De verdedigingslinie Antwerpen – Waver – Namen

In mei 1940 kan Luik dus op 3 nieuwe forten, 8 oude herbewapende forten en 384 bunkers rekenen, naast het fort van Eben-Emael dat op organisatorisch niveau afhankelijk is van een ander legerkorps, maar in werkelijkheid ook Luik verdedigt. Twee divisies, drie regimenten Wielrijders, een regiment Cavalerie en troepen van het fort verzekeren de verdediging van de positie.

Luik is de oostelijke punt van het Belgische leger dat als dekking is opgesteld van Antwerpen tot Namen, in de vorm van een enorme cirkelboog tegen het Albertkanaal en de Maas. Het Grote Hoofdkwartier heeft lang gehoopt om daar de Fransen en Britten aan te trekken, maar begrijpt in de winter van 1939-'40 dat de Geallieerden niet verder naar het oosten willen dan de linie Antwerpen-Leuven-Namen. Dit werd daardoor de Hoofdverdedigingslinie waar de legers moesten samenkomen om de eindstrijd te leveren. In geval van strijd beperkte de rol van Luik zich dus om zo lang mogelijk weerstand te bieden (minstens vier dagen), om de komst van de Geallieerden te dekken en ze eventueel aan te moedigen steeds verder te komen!

Een snelle nederlaag

De aanval van 10 mei verliep bliksemsnel. Ten noorden van Luik neemt de vijand twee intacte bruggen over het Albertkanaal in (Veldwezelt en Vroenhoven). Tegelijkertijd landen Duitse troepen met zweefvliegtuigen boven op het fort van Eben-Emael, dat de doorgang van Maastricht verdedigt. Totaal verrast door de technologische voorsprong van de vijand die het fort met behulp van holle ladingen neutraliseert, geeft het fort zich de volgende dag over. De ontsteltenis is des te groter omdat het fort als onneembaar werd beschouwd. De 3^e en 4^e Panzerdivisie storten zich op het gat en dreigen twee Belgische legerkorpsen langs het Albertkanaal te omsingelen en het legerkorps dat belast is met de verdedi-

ging van Luik. Vanaf 11 mei moet het Belgische leger zich terugtrekken. De troepen ontsnappen op het nippertje aan internering, maar welke prijs moesten zij hierbij betalen?

De 4e Infanteriedivisie verliest zijn zwaar materieel, de 7e Divisie wordt bij het Albertkanaal vernietigd en de 14e Divisie wordt weldra in Lummen opgeofferd om de aftocht te dekken. Alleen de 1e, 2e en 3e Divisie behouden hun capaciteit om te vechten, hoewel zij verzwakt zijn door de verplaatsingen (te voet) en onophoudelijk worden gebombardeerd.

De bewegingen worden uitgevoerd onder de bedreiging van de overal op de loer liggende Duitse tanks. In Rocourt stelt een Belgisch bataljon van de 3e Infanteriedivisie zich op met de bedoeling tanks op de weg van Tongeren in te sluiten. Het 1e Regiment Lanciers dat zich terugtrekt zonder zijn achterhoede veilig te stellen, valt in de hinderlaag en telt er zijn eerste doden! Diezelfde dag zal in Luik het bericht van de komst van de Duitsers de herinneringen aan de

gruwelijkheden van 1914 doen herleven en paniek veroorzaken. Als rond 17 uur de eerste Hitlerstroepen van de Citadel naar de Place Saint-Lambert ko-

men, zullen zij, hoe paradoxaal dit ook mag klinken, door het volk worden toegejuicht. Men dacht met Hollandse troepen te maken te hebben! Tegen 18 uur bezetten deze soldaten het Stadhuis en zal er vier jaar lang de vlag met haken-

kruis uithangen. Aan hun lot overgelaten zullen de Luikse forten afzonderlijk met de strijd doorgaan. Bonnelles zal op 16 mei als eerste vallen. Tancrémont (Pepinster) zal het daarentegen tot 29 mei uithouden, één dag na de capitulatie van het Veldleger.

Zonder de heldhaftigheid van de strijders van Tancrémont te kleineren, moet vermeld worden dat dit aan de zuidkant van de Versterkte Positie gelegen fort - in tegenstelling tot Eben-Emael in het noorden - niet van groot belang werd geacht op de weg van de Duitsers die er dus als het ware een omtrekkende beweging omheen maakten. Deze slag van de forten aan de rand verklaart dat Luik relatief weinig door de gevechten heeft geleden. Bij uitzondering van enkele bombardementen in Herstal, Ans, Alleur en Liers wordt de grootste schade uiteindelijk aangericht door de Belgische Genie die de bruggen opblies voordat het zich terugtrok. Maandenlang werd met een pont van de ene naar de andere oever gevaren voordat er een tijdelijke loopbrug werd aangelegd.

Bron: "Herdenkingstoerisme in de Provincie Luik", een brochure uitgegeven door de Toeristische Federatie van de Provincie Luik

In de volgende TANK: de forten Eben-Emael, Barchon en Battice

TIPS & TRICKS

DOOR: FRED RIEPSAAME

Schuurstokjes.

Ze zijn te koop in allerlei lengtes en breedtes en vooral prijzen, de *sanding sticks* of in goed Nederlands, "schuurstokjes". Ze zijn natuurlijk met een beetje fantasie ook makkelijk zelf maken en in dit geval van wasknijpers.

Je neemt een wasknijper (met of zonder toestemming van moeder de vrouw) en haalt de ijzeren veer er tussen uit zodat er twee helften overblijven (◀).

Neem een stukje dubbelzijdige tape en plak dit over het vlakke gedeelte en een stukje van de andere kant (over de punt) van de

het dubbelzijdig tape en plak het schuurpapier op de wasknijper. Snij daarna het schuurpapier langs de wasknijper op de juiste breedte (▶). Schrijf ten slotte met een pen of stift de grofheid van het schuurpapier op de achterkant van de wasknijper zodat je altijd weet waarmee je aan het schuren bent.

wasknijper (◀). Knip een stukje schuurpapier iets breder dan de wasknijper op maat en onthoud de grofheid van het schuurpapier. Verwijder het schutvel van

Het doel van het schuurpapier over de punt van de wasknijper is dat je ook op moeilijk bereikbare plaatsen kan schuren (▼). Is het schuurpapier versleten dan kan je het verwijderen en een nieuw stukje opplakken. Zo nodig kan je ook het dubbelzijdig tape vervangen.

Tot de volgende keer.

Fred

AGENDA

31 januari	Modelbouwdag Sneek
1 februari	Modelbouwdag Eeklo (B)
21 februari	Bijeenkomst Kleine schaal bouwers, Zeist
21/22 februari	Modelbouwshow Goes
7 maart	Flanders Modelling Festival, Antwerpen
14 maart	1° TWENOT bijeenkomst, Breda
28/29 maart	Euro Model Expo, Heiden (D)
15/19 april	InterModellbau, Dortmund (D)
18/19 april	Moson Show, Mosonmagyaróvár (H)
2/3 mei	Beskyd Kitshow, Koprivnice (CZ)
3 mei	Modelforce, Helchteren (B)
16/17 mei	DAF YP408 weekend, NMM
16/17 mei	Militracks, Oorlogsmuseum Overloon
7 juni	FIGZ, Arnhem
19/20 juni	Int. Sonderausstellung Militärmodellbau, Münster (D)
21 juni	2e TWENOT bijeenkomst, Oorlogsmuseum Overloon (nog onder voorbehoud!)
22/26 juli	The War & Peace Revival, Folkstone
6 september	Modelbouwdag Fort Veldhuis, Heemskerk
12 september	ISSC, Heiden (D)
13 september	Scale World KMK, Mol (B)
19/20 september	Euro Militaire, Folkstone (GB)
10/11 oktober	Scale Model Challenge, Veldhoven
31 oktober	Euro Scale Modelling IPMS, Nieuwegein
15 november	3° TWENOT bijeenkomst, Joure

Dax Magic Webshop

Dax Magic Webshop levert alles van Vallejo, AK, MIG, ModelMaster enz. tegen scherpe prijzen:

Ook zijn wij regelmatig aanwezig op diverse beuren in Nederland en België

Dax Magic
H.I. Ambacht
Nederland

webshop: www.daxmagic-webshop.nl
E-mail : sales@daxmagic-webshop.nl

DAXMAGIC-WEBSHOP.NL

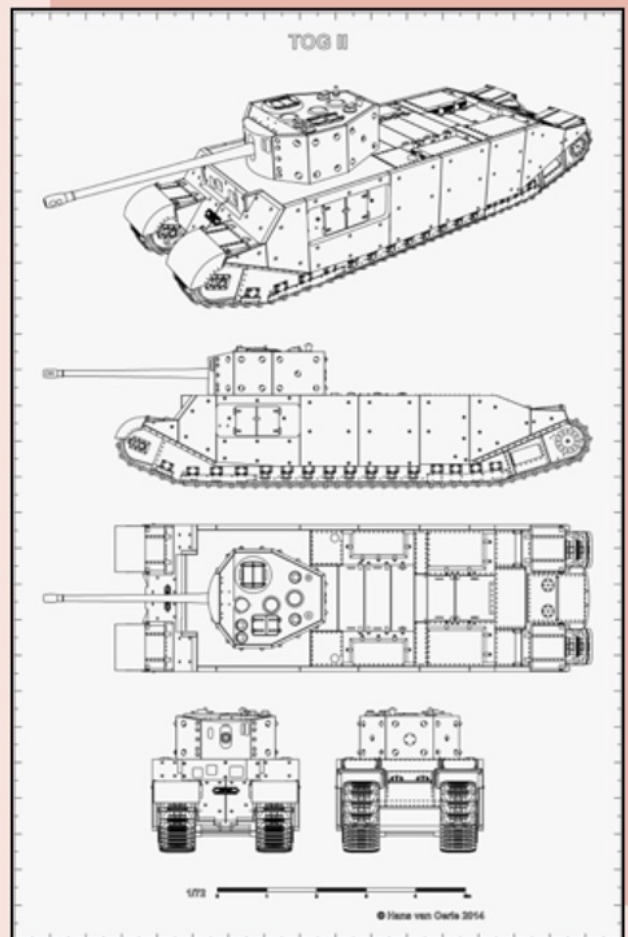
Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog bestond in Engeland de angst dat deze oorlog net als de Eerste Wereldoorlog weer zou uitlopen op een stellingoorlog in het noorden Frankrijk. Tegen deze achtergrond ontwierpen constructeurs Swinton, Ricardo en Wilson een zware tank welke in staat was loopgraaf systemen te doorbreken. Dit driemanschap was tijdens de Eerste Wereldoorlog in belangrijke mate verantwoordelijk geweest voor de Engelse tankontwikkeling, daarom kreeg het project de naam "The Old Gang" of afgekort "TOG"

Het eerste model, de TOG I uit 1940, leek nog het meest op een tank uit de Eerste Wereldoorlog, maar dan voorzien van een toren van de Matilda II tank en met een 75mm kanon in de voorkant van de romp gemonteerd. Oorspronkelijk was het voertuig uitgerust met een diesel elektrische aandrijving, maar deze werd vervangen door een diesel hydraulische aandrijving en toen deze het begaf werd de tank uiteindelijk gesloopt.

Ondertussen was het team al bezig met de ontwikkeling van een tweede model; de TOG II. Dit was een nog grotere

tank. Hij was weer voorzien van een diesel elektrische aandrijving, bestaande uit twee Paxman-Ricardo V12 dieselmotoren, elk met een generator die elektriciteit leverde aan twee elektromotoren welke de rupsbanden aandreven. Met deze oplossing vermeed men kwetsbare koppelingen en tandwielkasten die het hoge vermogen moesten overbrengen. Om deze reden werd deze constructie ook toegepast bij sommige zware Franse tanks en ook Porsche gaf hier de voorkeur aan bij zijn ontwerpen van zware Duitse tanks zoals de Ferdinand en de Maus.

In 1941 werd de TOG II afgeleverd. Met een gewicht van ruim 80 ton was hij zelfs zwaarder dan de latere Duitse Tiger tanks. De tank was meer dan 10 meter lang, zodat ook brede loopgraven overgestoken konden

worden. Hij werd echter niet in productie genomen om dat al snel duidelijk werd dat er geen behoefte was aan zware trage kolossen, maar aan kleinere en snellere tanks die ook nog eens in grote aantallen geproduceerd konden worden. Desalniettemin werd de tank vele jaren uitgebreid beproefd en tijdens deze beproevingen kreeg hij in totaal vier verschillende torens. In zijn uiteindelijke vorm kreeg de tank een Challenger toren met een 17 pondeur antitank kanon zoals hier getekend.

Na de oorlog werd de TOG II overgedragen aan het Tankmuseum in Bovington waar hij nog steeds kan worden bewonderd.

Bron:

The Great Tank Scandal (British Armour in the Second World War) (Part 1); David Fletcher

Nu de onderdelen voor de wagons in de spuitplaats liggen, ga ik verder met de loop. Deze is droog en alles zit goed vast. Tijd om de onderdelen van blz. 23 genummerd A3 en A4 te passen. (▼) Er

zit hier een behoorlijke kier. Dus óf de loop is te dik óf het plastic te dik. Aan de loop schuren is geen optie. En omdat het te dikke stuk alleen op het voorste deel zit, is het het beste om dit stuk te gaan schuren tot het wel past. Ga niet als een malle schuren! Nee, doe dit stapje voor stapje en steeds weer passen tot alles in orde is. (▼)

Zodra dit het geval is kan er gelijmd worden. Bij mij ging dit niet in een keer, ik heb stukje voor stukje gedaan met behulp van klemmen. Zo ben ik er twee avonden mee bezig geweest. (▼)

De onderdelen A23 en A11 (op dezelfde bladzijde) gaan de loop dragen. Bij inspectie vond ik wat sinkholes die ik gevuld heb met secundelijm. Dit onderdeel lijkt een stuk staal te zijn dat uit een gietmal komt. Het is erg grof van structuur, dat is na te bootsen

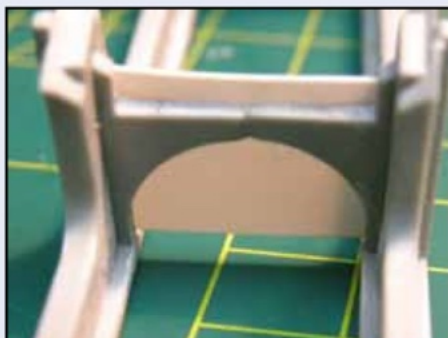
met Mr.Surfacer. Voor de naden heb ik evergreen gebruikt, rond 0,5 mm. Na dit vast gelijmd te hebben heb ik het zacht gemaakt met Tamiya extra thin lijm en het bewerkt met de punt van mijn hobbyymes.

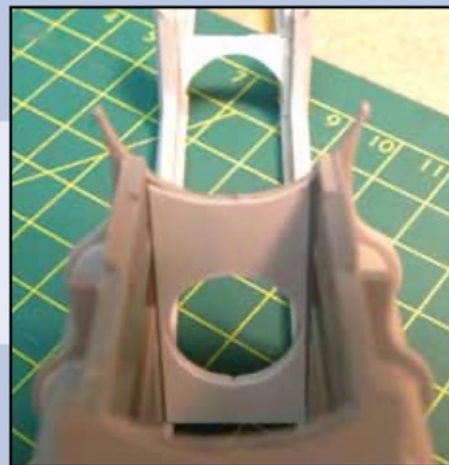
Dit om de grove gietstructuur in de naden te verkrijgen. (▲) Nu kunnen de twee helften aan elkaar worden gelijmd. En dan, na droging, wordt er

een probleem zichtbaar dat zelfs voor de plastic loop een probleem is. De raakvlakken van dit onderdeel zijn te klein om er ook maar iets van stevigheid aan te kunnen geven. (▲) De oplossing

hiervoor is verstevigen met Evergreen. Hiervoor heb ik sheets gebruikt van 0,25 mm dik. Ik heb dit zowel aan de buitenkant als aan de binnenkant gelijmd, met opzet een beetje te groot. Als dit goed droog is kan je het makkelijk met een nieuw en scherp hobbyymes op

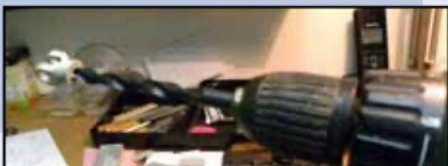

maat snijden. Een hulpmiddel hierbij is het onderdeel tegen het licht van een lamp houden. Door dat het dun plastic is schijnt het door. Goed schuren en je ziet er niks meer van. (▲)

Nu heb je een stevig geheel dat flink wat gewicht kan dragen. Dat ook nodig zal zijn. De rest heb ik volgens tekening in elkaar gezet, maar nog niet tot een geheel gemaakt zodat het verven een stuk makkelijker gaat. Wel heb ik de mantel los gelaten van de lift, omdat ik de mantel om de loop heen geplaatst heb.

Op blz. 24 ga je de hydraulische cilinder in elkaar zetten. Onder delen f16, f17, f13 en f11 en f10 en aan f10 komt nog een verlengstuk m7. (▼) Dit is dus totaal niet stevig. En dit moet dan ook nog eens kunnen bewegen. Hoe kom je erop??? Zelf ben ik voor een radicale oplossing gegaan door de gehele zuigerstang te

verwijderen en vervangen voor een stuk rond aluminium. De dichtstbijzijnde maat was 9 mm, als je 8 mm kan krijgen is dat beter. Wel zal ik nu alles passend moeten maken aan de 9 mm van de aluminium buis. Dus accutol en een 9 mm boor, laagste stand en heel voorzichtig boren maar. Dit is echt eng, want je houdt niet veel plastic over, dus scheef boren is nieuw onderdeel bestellen. Met secundelijm de buis vast gemaakt aan het plastic. Nu nog de cilinderkop op 9 mm uitboren en dit moet eigenlijk 9,1mm worden, anders glijdt deze niet soepel. De lengte bepalen heb ik zo gedaan. (▼)

Toen dit lag te drogen heb ik me met het sluitstuk bezig gehouden. Ik had dit al gevuld met lood en tot één geheel gemaakt, maar het past niet !!!! (▼)

Het probleem zat aan de binnenkant van de loop, dus daar ben ik gaan schuren. Waar de verdikking op de bovenbovenkant van het sluitstuk naar

binnen schuift zit bij mijn model het probleem. De naden waren niet recht. Nu past deze wel maar aan de onderkant zit ook een geleidesleuf. Helaas geen voorziening op het sluitstuk. Ik heb een strip evergreen in de sleuf gelegd, een drupje Tamiya extra thin er op, het sluitstuk naar binnen schuiven, even laten drogen en dan heel voorzichtig er uit halen. Vervolgens op maat maken, goed verlijmen en klaar. Je zal zien dat het nu nog beter schuift en op zijn plaats blijft.

Hierna had ik zin in een simpel kusje, dus alles wat het gun lift systeem en de interne structuur te maken heeft (bouwtekening blz.26 & 27) ben ik gaan los- en schoonmaken. Weer een aantal sinkholes moeten vullen. Eerst secundelijm en dan opschuren. Het enige dat ik al gelijmd heb is op blz 26 de onderdelen E5, E11, E21 en E26. Voor de rest heb ik alles waar mogelijk met een stukje tape vast gezet. Let wel, op de twee uiteindes zit een kruis, onderdeel E20 en E23. Dat

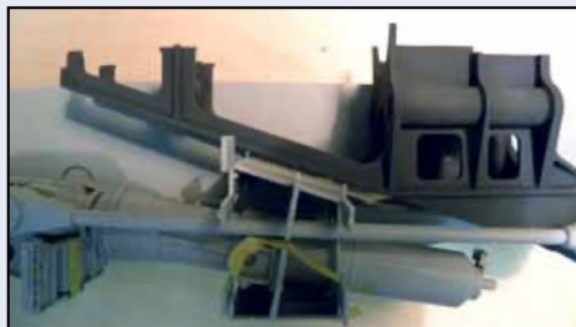

dit mooi past is geen garantie. Ik had geluk, maar dan ook maar net. (▲)

Nu heb je alle onderdelen klaar die tussen R1 en L1 (de zijwanden) moeten komen. Tijd om ze er bij te pakken. Hier zit wel een zeer gemene sinkhole op. Eerlijk gezegd moest ik lachen toen ik

deze onderdelen uit hun verpakking haalde. Je kan ze rond buigen tot bijna een cirkel. En torderen doen ze ook erg goed, net een wokkel. Dit getest te hebben vraag ik mijzelf wel af, waar de stevigheid vandaan moet komen. Maar goed, tijd voor een dryfitt. D.w.z. in elkaar zetten zonder lijm te gebruiken. Om te zien of het allemaal past en waar

je eventueel iets moet aanpassen om het wel passend te maken. Het was geen eenvoudig klusje, maar alles paste netjes op zijn plaats. De delen R2 en L2 pasten ook in een keer.

Duidelijk is nu wel dat deze constructie geen enkele stevigheid geeft aan de loop, die toch wel erg zwaar is geworden. De paar stukjes plastic tussen de onderdelen R1 & R2 en L1 & L2 zijn niet toereikend. Ik heb er zelfs mijn twijfels over of het wel genoeg is als je de plastic loop gaat gebruiken.

In de volgende TANK ga ik weer vrolijk verder.

Steven

DE PANTHER FAMILIE

DOOR: TON VAN SLIGTER,
ALIAS "PANTHERTON"

De lezer dient vooraf te weten dat PantherTon goed RUDD kan bouwen, met dien verstande: hij kan goed "plakken". Maar het afwerken van het model komt bij hem niet uit de verf. Jammer maar helaas. Wel oog voor het uiterlijk van de Panthers, maar de handen doen niet wat de ogen zien, bij wijze van spreken. Dus toen PantherTon via een dagelijkse automatische zoekopdracht "Tamiya Panther" het fraaie **Panther Ausf.A 1/35** model van Andrzej Kielar in Polen op EBay te koop zag staan greep hij zijn kans en schafte dit model aan. (▼)

Na de ontvangst meldde hij bij Andrzej dat hij ook belangstelling had voor een Panther Ausf.F en een Panther II. Dat was geen enkel probleem als hij de betreffende dozen maar toestuurde. Makkelijker was voor beiden, zo kwamen ze overeen, een site op internet te vinden, liefst in Polen, waar de dozen konden worden gekocht. En zo geschiedde. PantherTon zag al een *Prima de Luxe* complete Panther familie in het verschiep voor zijn vitrine. Hij bestelde direct de twee genoemde Panthers, de Mini-Panther "Leopard" en de Panther Ausf.E50.

De twee elkaar aanvullende, zeer aimabele modelbouwers kwamen hierdoor tot een prima samenwerking. Waarbij opgemerkt dient te worden dat Andrzej

feitelijk al het modelwerk deed en PantherTon vooral zijn wensen kenbaar maakte, hoofdzakelijk via plaatjes. Zij hadden en hebben de vriendschappelijke professionele relatie van modelbouwers onderling.

Bij twee modellen heeft PantherTon kunnen aangeven hoe hij het uiterlijk er wilde laten uitzien, namelijk bij de Panther Ausf.F en bij Octopus Panther II. Beide *Prima de Luxe* uitgevoerd. Wel bleek dat Andrzej zijn beste prestaties levert als hij volledig zijn eigen gang kan gaan. PantherTon gaf Andrzej dus de vrije hand. Te beginnen bij de **Panther Ausf.A in 1/25**. (▼). Dat pakte uit-

stekend uit. Een waar meesterwerkje was het resultaat. Dit model bleef nog tot oktober 2014 in Polen omdat Andrzej hem graag op een beurs wilde laten zien aan vrienden en collega-modelbouwers i.v.m. de gebruikte technieken.

Als iemand piekt dan moet hij doorgaan. Vandaar dat PantherTon voorstelde de Tiger I in 1/16 van Hobby Boss of de Tamiya 1/25 Tank Classics Tiger I te bouwen. Net als bij de Panther 1/25 riep Andrzej "WOW" bij de Tiger I van Hobby Boss. De E50 en VK1602 Leopard do-

zen moesten uit China komen dus dat duurde een paar weken.

De Tiger I (▼) werd een waar kunstwerk. PantherTon: "Hij staat inmiddels in

een vitrine op de salontafel". Daar bovenop staat vanzelfsprekend het Andrzej meesterwerk, de Panther Ausf.

A in 1/25, in zijn eigen vitrine op oog(zit)hoogte. Kwade tongen beweren dat PantherTon ook zijn motorfiets in de huiskamer heeft staan. Dat is niet waar want dat heb ik zelf kunnen zien. Zo gek is die gedachte overigens niet als je weet dat er in Amsterdam huizen gebouwd zijn met in de woonkamer een glazenwand naar de garage waar een bijvoorbeeld een Ferrari staat te pronken.

Twee andere favorieten van PantherTon zijn de StuG III's en de Schützenpanzers en dan met name met name de StuG III late Saukopf en de Sd.Kfz. 251/1 Ausf.D. Eens had PantherTon het straffe plan om ze alle 23 te bouwen. Het is er niet van gekomen. Daarnaast hebben ook de Tiger I en de Königstiger zijn interesse.

De bouw van de vroege StuG III Ausf.G, Schützenpanzer Sd.Kfz. 251/1 Ausf.D. en de Trumpeter King Tiger limited edition nr. 00906 (Andrzej: "Great news, it will be a cool work") heeft inmiddels ook plaatsgevonden. Op deze laatste Big Bang komen we zeker nog terug met een artikel. Het bouwen was toen in 2008 voor PantherTon onmogelijk. Dat ging hem boven de pet.

Tiger I in 1/16. Een niet mis te verstaan lieveheersbeestje. De opgestoken duim is van Andrzej. Andrzej: "big cat is coming!"; De grote kat komt eraan!

Alle modellen zijn Recht Uit De Doos (RUDD) gebouwd, in plastic, behalve de Octopus Panzer II, een resin Kit 59 van Accurate Armour met etched brass, metal parts en Friul metal tracks. De getoonde modellen volgen niet letterlijk de werkelijke Panther serie van Ausf.D-A-G-F-II-E50 plus de Mini-Panther. Historisch valt er op de modellen dus wel wat af te dingen, maar aan de andere kant is er veel gewonnen aan kunstzinnige expressie. Het Panther Ausf.F model vertegenwoordigt tevens het chassis van Ausf.G. De Ausf.G toren is dezelfde als die van Ausf.A. Ausf.D werd niet gebouwd. Waarom zouden we ook als hij in Breda in het echt is te bezichtigen.

AMX 50 100. Zie ook de Panther Ausf.E50

De ontwikkeling van deze zware tank begon in 1945 onder invloed van de Duitse ontwerpen voor de Panther Ausf.G-E50 en meer specifiek de Tiger II tank. In 1950 werd een prototype met oscillerende koepel en een 100 mm

kanon gebouwd. Het voertuig kwam nooit in productie en dus ook nooit in dienst. Voor meer informatie over de Panther tank zie de artikelen: "Panther, Germany's quest for combat dominance" in DE TANK 224, "Het kloppende hart van de Panther tank" in DE TANK 225 en "Nürnberg's Panzer Factory" in DE TANK 227.

Gemakshalve rekenen we de E50, bedoeld als vervanger van de Panther en Tiger I, gemakshalve tot de Panther familie vanwege zijn Schmalturm en zijn gewichtsklasse, identiek aan die van de Panther (45 ton). De indeling van het motordek was trouwens ook vrijwel identiek aan de Panther. Het was volgens PantherTon een gelukkig toeval dat de "mirakels" van de Panther modellen zijn gebouwd en je kijkt je ogen uit. We beginnen met de "Baby Panther".

Verkenner Leopard (Luipaard) VK1602, een "Mini-Panther" met zgn. "Black Angel" camouflage

RUDD. Camouflage in getrouwe vrije stijl met een hoge Fun Factor. Een Paper Panther. De romp was vergelijkbaar met die van Pz.Kpfw II Ausf J (VK 1601), maar werd grotendeels beïnvloed door Pz.Kpfw V Panther, die destijds nog in ontwikkeling was. Met een gewicht van 22 ton zwaar voor zijn grootte. Voorzien een dikker pantser dan de Panther, met een schuin pantser van 80 mm aan de voorkant, 60 mm aan de zijkanten en 50 mm aan de achterkant. Dek en onderkant 20 mm.

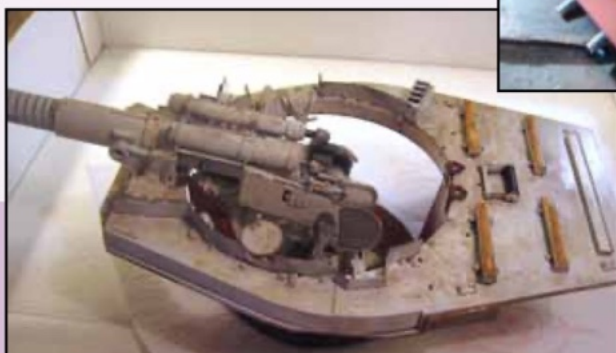

Prototype VK1602 met Pz.Kpfw II Ausf.G torentje.

Het belangrijkste doel van dit snelle zware verkenningvoertuig was om bij de stafpelotons van de pantserenheden onder zware omstandigheden te kunnen opereren – *Gefechtsaufklärung* (verkenning). De *mockup* was klaar in mei/juni 1942. Een prototype was gedeeltelijk gereed toen het project werd afgeblazen. Het 50 mm KwK 39/1 L / 60 kanon bleek ontoereikend tegenover de nieuwste geallieerde tanks en de Panther tank kon prima als verkenner worden gebruikt. De bewapening bestond uit een 7.92 mm MG34/42 in een nieuw ontworpen kleine toren. Oorspronkelijk was een 75 mm KwK 41 kanon voorzien, maar dan had de toren groter moeten zijn en de bemanning vijf leden moeten tellen. Het loopwerk had overlappende wielen, vergelijkbaar met Pz.Kpfw II Ausf L – Luchs. Motor: 550 pk Maybach HL157P; maximum snelheid op de weg 50-60 km; 350 mm brede rupsbanden; torsiestaafvering. Vier bemanningsleden: commandant en schutter/lader in de toren, rijder/radio operator en chauffeur voorin. Uiteraard meerdere radio's voor de communicatie met het hoofdkwartier. Munitie: 50 mm - 50 granaten, 7.92 mm - 2400 kogels. Lengte: romp 4,74 m of met kanon 6,45 m; breedte: 3,10 m; hoogte: 2,60 m.

Meer foto's en een bouwverslag in foto's van de Tiger I zijn te zien op:
https://www.facebook.com/pages/ModelArt/186592348214130?sk=photos_stream
 Hier een selectie van deze foto's. De bouwer: Andrzej Kielar, Polen

De toren van de Leopard met zijn bewapening werd later gebruikt op de zware pantserwagen Sd.Kfz 234/2 Puma. Een Leopard (L/70) Panzerjäger was gepland met het Panther kanon 75mm KwK L/70, de *mockup* was klaar.

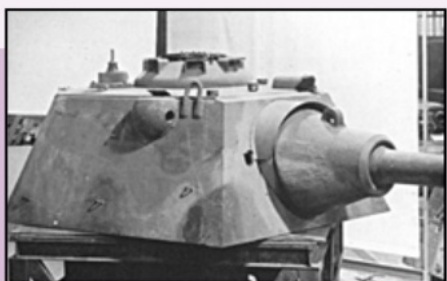

Black Angel camouflage

De voordelen van de Schmalturm

- De Schmalturm was geschikt voor alle Panthers, Ausf.D-A-G-F-II-E50;
- Gaf een veel betere bescherming;
- de productiekosten van de toren waren lager;
- de ruimte voor het bedienen van het kanon werd niet beperkt;
- eliminatie van de mogelijkheid dat treffers op het gekromde kanonschild werden afgebogen in het bestuurders/bijrijder compartiment;
- nabijverdedigingswapen (Nahverteidigungswaffe) helemaal tegen de achterzijde van het torendak.
- de commandant kon zelf de toren draaien;
- uitschuifbare TSF1 observatie periscope voor de commandant zodat dit observatiemiddel omhoog kon worden gebracht zonder het commandantluik te openen;

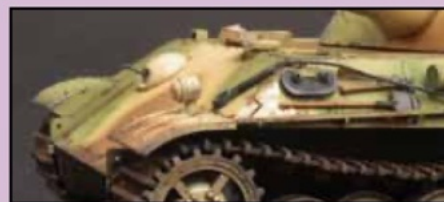

- een schietpoortje rechts in de achterkant van de toren. Dit bleek onmisbaar te zijn vanwege de Russische infanteristen die de tanks vaak aan de achterkant aanvielen;
- de standaard FG 1250 nachtzicht-apparatuur;
- de stereoscopische afstandsmeter waardoor eventueel gericht artillerie krombaanvuur kon worden afgegeven;
- uitzicht schutter via de SZF1 (Stabilzielfernrohr 1. [Stabiele telescopische kijker]) met een dubbele vergroting 2,5-keer en 6-keer uit het torendak. Diende tevens als reserve voor de stereoscopische afstandsmeter;
- een gyrostabilisator, gekopieerd van (of in ieder geval op basis van) de stabilisator gemonteerd op de Amerikaanse Lee / Grant en Sherman tanks;
- semiautomatisch laadsysteem voor het kanon, zie E50;
- geen luchtafweerkanon voorzien zoals bij de E25.

De verhoogd gemonteerde pantserplaten (*spaced armour*) over de lucht inlaat- en uitlaatroosters op het achterdek en op de toren werden per december 1944 toegestaan als veldmodificatie.

In november 1944 presenteerde de firma Krupp verschillende vernieuwingsprojecten gericht op de verbetering van de bewapening van tanks en Panzerjäger. Een daarvan was het monteren van de Schmalturm van de Panther op de Pz IV Ausf. J. Het project werd geannuleerd vanwege het wegvallen van de Pz IV productie.

Panther Ausf.F RUDD. De camouflage is de exacte weergave van CPG blz.18 afb.3. Schmalturm met 7.5 cm KwK44/1 L/70 kanon. Boegmitrailleur. Acht loopwielen. Met het inderdaad in het begin van 1945 gebouwde chassis van de Panther Ausf.G. met dikker rompdak van 25 mm i.p.v. 16 mm. Stalen loopwielen met rubber band. (►)

▲ **Panther II RUDD.** Camouflage in getrouwe vrije stijl met een hoge amusementswaarde. Schmalturm met 7.5 cm KwK44/1 L/70 kanon. Het chassis heeft overal een dikker pantser dan de Ausf.G-F. De buitenmaten van het chassis bleven dezelfde als die van de Ausf.G. Het dikkere pantser werd dus naar binnen toe gerealiseerd. Boegmitrailleur. Zeven i.p.v. acht loopwielen, stalen loopwielen met rubber band.

▲ **Octopus Panther II Andrzej:** "Your next war beast is coming"; De kit is K59 van Accurate Armour met etched brass, metal parts (o.a. de wielen) en Friul metal tracks. De Octopus camouflage is de exacte weergave naar Camouflage Profile Guide 1945 German Colours blz.25.

Binnen het kader "Wat als", zou deze Octopus Panther II best hebben kunnen bestaan indien men tijdig had besloten de Schmalturm en het Panther II chassis van pantserstaal te bouwen in plaats van gietijzer. Vrijwel alle verbeteringen, behalve het rondom dikkere pantser, van de Panther II t.o.v. de Ausf.G werden echter geleidelijk aangebracht op de Ausf.G. De Panther II werd daardoor feitelijk overbodig. Maar het is en blijft een indrukwekkende machine. Zie ook DE TANK 231 blz. 20 voor de camouflage van de Octopus Tiger II.

▲ **Panther Ausf.E50** RUDD. De camouflage is helemaal donkergeel/groen daar het operatiegebied het beboste Noord-Europa was. De E staat voor *Entwicklung klasse* en de 50 staat voor 50 ton gewichtsklasse. De E50 bestond uitsluitend op papier, in blauwdrukken. Een *Paper Panzer*.

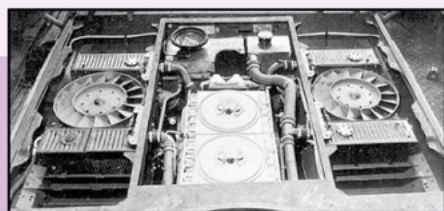
Schmalturm met 88 mm KwK L/71 of L/100 kanon. Geen boegmitrailleur. Zes loopwielen i.p.v. resp. zeven en acht. De verbeterde versie van de Maybach HL230 motor in de Panther en Tiger II, de 900 pk Maybach HL 234 motor met brandstofinjectie¹ was gepland. Met

compressor verwachtte men een 1200 pk motorvermogen. Achterwielaandrijving; stalen loopwielen met rubber band; conische vering i.p.v. het dure dubbele torsiestaven veringsysteem. Nu kon in de vloer een noodluik worden gemonteerd, wat onmogelijk was bij de torsiestaafering. De maximumsnelheid zou 60 km/uur worden.

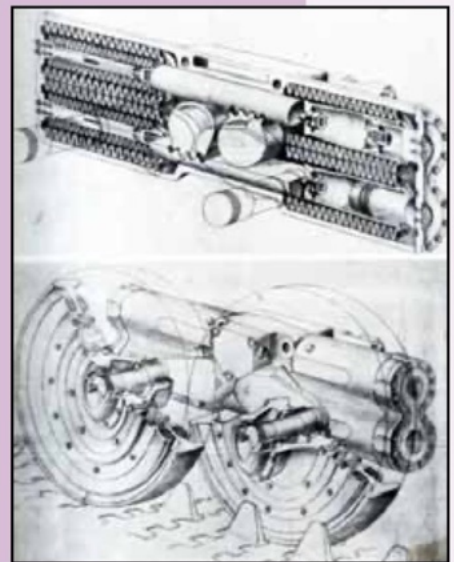
De E-50 romp was langer dan die van de Panther Ausf.G vanwege de achteraandrijving. In feite was hij, behalve de indeling van de voorkant, qua afmetingen en vorm nagenoeg

identiek aan die van de Königstiger. De indeling van het motordek was vrijwel identiek aan de Panther / Tiger II, maar het achterste rompdeel was langer en opnieuw gevormd om naast de motor ook de versnellingsbak en eindoverbrenging te kunnen herbergen. Desondanks was de E50 sneller, eenvoudiger en goedkoper te produceren dan al zijn Panther voorgangers. De pantserplaten zouden weer in elkaar grijpen en gelast worden zoals bij andere Duitse voertuigen, met als gevolg een grote sterkte en stijfheid. Het was de bedoeling om beide gewichtsklasse tanks (de Tiger II/E75 en de E50)

op één productielijn te assembleren met behulp van dezelfde productiemachines en gebruikmakend van gelijke componenten. Dat kon omdat de buitenmaten hetzelfde waren en het dikkere pantser van de E75 naar binnen toe werd gerealiseerd, net als bij de Panther II.

Het motordek van de Panther

De conische vering.

Er bestaat documentatie over een semi-automatisch laadsysteem, ontworpen en gebouwd door Skoda en uitgetest in de Schmalturm. Het 7,5 cm KwK 44/2 kanon zou uitgerust worden met een door de terugslag bediende automatische lader/rammer, werkend met een viergranatenhouder die de bemanning gewoon moest bijvullen. Men verwachtte dat het automatische kanon een vuursnelheid van 40 schoten per minuut kon halen, maar het is twijfelachtig of de arme lader dat wel bij kon houden! Er was voor dit apparaat waarschijnlijk niet genoeg ruimte in de 8,8 cm bewapende Schmalturm (hoewel, er was een Schmalturm met een 88 cm kanon ontworpen).

Noot 1: Het eerste mechanische brandstofinjectiesysteem dat in serie werd vervaardigd, was het in het midden van de jaren 30 door Bosch in samenwerking met Daimler-Benz ontwikkelde systeem voor de twaalfcilindermotor Daimler-Benz DB 601 van het Duitse WO2 jacht/gevechtsvliegtuig BF 109. Het belangrijkste voordeel is dat injectie positieonafhankelijk is en niet zoals carburateurs aan weigeringen onderhevig. De BF 109 kon daardoor op zijn kop vliegen en *loops* maken zonder dat de motor uitviel. Kortom de BF 109 kon gemakkelijk uit de achtervolgingen van de Spitfire's en Hurricane's ontsnappen totdat deze dezelfde technologie kregen.

◀ Panther Ausf.A van de 2e Franse Panzerdivisie (Generaal Leclerc) te Parijs. Ook te Parijs veroverd in augustus 1944.

Panther Ausf.A te Saumur, tankmuseum. ▶

De Panther Ausf.D in Breda ▶

Voor ál Uw modelbouwproducten Modelbouwverf.nl

Wij zijn vanaf mei 2008 druk aan de weg aan het timmeren om de modelbouwer in Nederland een totaaloplossing aan te bieden.

Enkele voordelen:

- Enorm aanbod van bekende, maar ook minder bekende merken tegen een vriendelijke prijs
- Ruime collectie kits, etswerk, ombouwsets, verf, lijm en scenery artikelen: wij kunnen U op dit moment ruim 24.000 artikelen leveren.
- Specialist op het gebied van etswerk en daaraan verbonden gereedschappen. Merken: Aber, Eduard, Tamiya, The Small Shop.
- Wij leveren de volgende verf, pigment en weathering producten grotendeels uit voorraad: Tamiya, MIG Productions, 502 Abteilung, Revell, Humbrol, Ammo of Mig Jimenez, Vallejo (Model Air, Model Color, Game Air, Game Color en Panzer Aces)
- Professioneel advies via email of per telefoon - zie onze website voor de bereikbaarheid!
- Lage verzendkosten: wij verschepen binnen Nederland via Kiala (€3,95) en Post.nl (€6,95). Bovendien vervallen de verzendkosten bij een bestelling vanaf €65,00!
- Maandelijkse nieuwsbrief met aankondigingen van nieuwe artikelen, leuke acties en speciale aanbiedingen.

10%
ledenkorting

kortingscode:
KC_TS_10

Op zoek naar die éne kit die U nergens kunt vinden? Stuur ons een korte email met het merk en het artikelnummer en wij gaan voor U zoeken. Nog lang niet alle producten die wij bij onze leveranciers kunnen krijgen staan op dit moment in onze webshop: U krijgt altijd binnen 48 uur een eerste terugkoppeling!

Volg ons op:

Betaalgemak:

Modelbouwverf bij MaRo Trading&Design
www.marotd.com / www.modelbouwverf.nl / info@marotd.nl

Toen we, Eelke Jan Dijkstra en ondergetekende, de kist openmaakten stonden we even raar te kijken !! Oh ja, dat was de reden waarom hij in een uithoek van de kamer stond, al die jaren. Er was eigenlijk geen beginnen aan.....toen niet en nu ook niet. We bekeken nogmaals de onderdelen, die los in de kist lagen. Een 5-tal aluminium platen die de "bak" moesten vormen van de onderkant. Een aantal halve loopwielen en achterkanten en een aandrijf wiel in de verkeerde schaal, zo bleek later. Multiplex wanden en een enorme partij schakels voor de rupsbanden, echt allemaal krom....!! Verder een plastic zakje met wat Resin onderdelen, ongeveer 30% van alle kleinere details die we nodig hadden bij de bouw. Een loop en het begin van een "Saukopf", de verbinding van de loop naar de gevechtsruimte van de tank. Er waren meer zaken niet dan wel!! Genoeg om ons de moed in de schoenen te laten zinken. Kortom, de kist kon weer dicht en op zijn plaats.

In de weken erna toch maar eens goed rondgekeken in mijn toch redelijke documentatie over tanks, want het project liet mij niet meer los. Veel foto's verza-

meld en boeken bekeken over de grootste operationeel ingezette tankjager van het Duitse leger tijdens de tweede wereldoorlog.

Hij was ontworpen met als uitgangspunt de "Königstiger", maar door zijn grote gewicht van 71 ton moest het onderstel

iets worden verlengd. De hoofdbewapening bestond uit een 128 mm anti-tankkanon, model 1944, met pantserdoorborende granaten. Genoeg potentie om van elke tegenstander, zoals de Sherman of de T-34, een hoop verwrongen staal te maken. Op een afstand van 1000 meter kon de granaat 202 mm pantserstaal doorboren onder een hoek van 60 graden. Verder was de tankjager uitgerust met een luchtdoelmitrailleur op het motorcompartiment en een boegmitrailleur. Zijn eigen bepantsering was met maximaal 200 mm veel zwaarder dan dat van de Königstiger.

De Jagdtiger had een Maybach HL-230-P-30 motor van 700 pk en haalde op de weg een snelheid van 42 km/uur. Hij kwam in productie in februari 1944. Zowel Henschel als Porsche bouwden kleine aantallen. 48 stuks bij Henschel en 29 bij Porsche, samen met twee experimentele uitvoeringen zijn er dus ooit 79 gebouwd.

In 1945 kwam hij voor het eerst aan het front in actie, maar zijn gewicht en de geringe bewegelijkheid waren nadelen in het gevecht. De meeste werden door de eigen bemanning opgeblazen of uitgeschakeld door de vijandelijke luchtmacht. Ook technische storingen speelde de tank parten.

Toch was de vijand onder de indruk van dit destijds ultieme tankwapen en her-

haaldelijk moest de luchtmacht eraan te pas komen om de grondtroepen te helpen als er een Jagdtiger was ontdekt.

Ik koos er voor om een Henschel uitvoering te bouwen, die van Porsche hadden een ander loopwerk, maar waren verder identiek!! Een aantal "Schwere Panzerjäger Abteilungen" maakten gebruik van de Jagdtiger, onder andere 512 en 653, met aan het einde van de oorlog nog wat losse eenheden.

Mijn besluit was genomen na het zien van een foto van de X1, de Jagdtiger van commandant Albert Ernst, die zich uiteindelijk samen met twee andere Jagdtigers van 1/s.Pz.Jg.Abt 512 op 16 april 1945 in Iserlohn aan de Amerikanen overgaf. Zijn tank, de X1, was een commandovoertuig met de extra "ster"-antenne.

Het bouwen kon gaan beginnen. Eerst de onderkant gemonteerd en de aluminium bak met schroeven in elkaar gezet, nadat we de hoek van de boegplaat goed hadden staan. Vrijwel onmiddellijk werden we afgestraft. De constructie bleek de wielen en de assen niet te kunnen dragen, laat staan het volledige loopwerk. Terug bij af dus!! Dan maar lassen. Een bevriend bedrijf gevraagd of zij ons konden helpen. Dat lukte en de onderkant was nu bestand tegen letterlijk alles.

Vervolgens de gaten voor de assen. Dit kan je maar één keer doen, dus dubbel goed uitkijken waar je de boormachine

zet en ook de onderlinge afstand van wiel tot wiel goed berekenen. Kijk maar eens naar een model van 1/35, dan zie je dat de assen aan beide kanten niet op dezelfde plaats zitten!! Alleen hieraan heb ik al grijze haren overgehouden. Na wat experimenteren bleken lange assen moeilijk te bevestigen en kozen we voor korte assen die we doorboorden en dan met een dikke ijzerdraad aantrokken en met bouten in de bodemplaat monteerden.

Er volgden een paar maanden om alle losse schakels van de rupsen recht te krijgen en er de gaten door te boren voor de pennen. Uiteindelijk kregen we er aardig realistische rupsen voor terug en de slechtste konden nog dienen als reserve schakels voor op de ombouw!!

Autoplamuur bleek de oplossing om het chassis iets te verhogen en om de ogen te maken voor de sleepkabels. Met een bolle hamer voorzichtig de Saukopf verder uitgetikt en daarna een teflon bus erin gezet voor de verbinding van de loop met het "huis". Een contragewicht met veren opgehangen onder het dak van het gevechtscompartiment, zodat de loop op en neer kan, maar ook 7 graden naar rechts en naar links kan bewegen, net als bij de echte tank.

Het klinkt allemaal eenvoudig, maar we hebben er heel wat hoofdbrekens over gehad. De loop iets uitgeboord en daarna vele maanden gewerkt aan het vervaardigen van alle kleinere onderdelen. Roosters, uitlaten, luiken, periscopen, gereedschap, lampen, sleepogen, haken, etc. Alles namaken in 1/10 dus.

Het project liep qua tijd aardig uit de hand. Eelke en ik hebben er al met al

ongeveer vier jaar aan gewerkt, minstens een paar uur per week. Het model begon bijna het gezinsleven te ontwrichten, want het stond al die tijd op de workmate midden in mijn hobbykamer en niemand mocht eraan komen!!

Uiteindelijk was de Jagdtiger spuitklaar en konden we al die onderdelen van hout, aluminium, plastic, resin, plamuur etc. een kleurtje gaan geven. We kozen voor het "ëmbusch-sceme" met de stippen binnen de verschillende kleuren. Eelke heeft een mooi driekleurenschema bedacht. Daarna nog wat "weatheren" om hem "echt" te laten lijken. Eén onderdeelje is niet in overeenstemming met de werkelijkheid en dat is het embleem van het "speelgoedbeertje", rechts naast de loop. Dit zat niet op het origineel, maar ik zag het op foto's van een Jagdtiger in Strengberg op 5 mei 1945. Aangezien dit waarschijnlijk het enige embleem is dat ooit op een Jagdtiger heeft gestaan, mocht het de mijne sieren.

De onderdelen in de kist die ooit uit Engeland kwam van een werkplaatsopruiming van "Ten-Scale" in Sussex, zijn uiteindelijk een waardige vertegenwoordiger geworden, op schaal, van de

zwaarste tankjagers van de 2^e wereldoorlog.

Het model staat nu in mijn huis in Spanje en siert mijn hobbykamer. Mochten jullie in de buurt zijn voor een vakantie en je wilt eens wat anders dan het strand en de kust, kom dan genieten

van het prachtige Spaanse binnenland. Tevens een mooie gelegenheid om de Jagdtiger eens te zien hier in Caudete.

Met vriendelijke bouwersgroet !!!!
Suerte!!

Tom van den Dorpe.

De 1:10 Jagdtiger naast een 1:35 Elefant

Scale World

SCALE MODELS AND ACCESSOIRES

NIEUW OP DE SITE:

Mitches Military Models

120 mm

British Airborne with Flamethrower

British Para PIAT Gunner

Arnhem bren
gunner 1944

Javelin Operator RM
Afghanistan

Kijk op de site voor
veel meer figuren
en bustes. Staat
jouw favoriet er
niet tussen dan
kunnen we die
voor je bestellen.

200 mm
bustes

Edward
McDonald,
SAS

Lt. Col.
John Frost

Wilhelm
Bittrich

Unknown
Hero Of
The Soviet
Union

200 mm

Sgt. Ansell, 2 Para
Arnhem 1944
(look at's bustle)

Trooper SAS Iraq 2006

US 82nd Airborne,
Normandy '44

Fallschirmjager
Monte Casino 1944

SAS Operation Jaguar

KIJK SNEL OP

www.scale-world.nl